

ՄԱՐԿԱԿԱՆ ԳՐԱՊԻԿԱՆ

ՈՐԱԳԻՐ

Գաղափարական Գաղափարական և Գրականական

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

26 () գոտոս :

Իարձրագատիւ Կարգաբարձ Տեղաւոր Տրամանագիրը իրկեց () սմանեան տերութեանը կառավարիչներուն :

Տրամանոցը Վսեմութիւնը աղէկ զիտէ թէ մէկ կառավարիչ մը ինչպէս պիտի կատարէ իր պարտաւորութիւնը , և ինչ ընելու է ժողովրդոց օգտին պաշտպանութեանը համար որ Բստուածային նախախնամութիւնը իբրև անգին գանձ մը յանձնած է Վորին Վեհափառութեանը : Վիտէ նաև որ պարտաւոր է հսկելու առանց կողմնասիրութեան որ արգարութիւնը հաւասար ըլլայ տերութեան բոլոր հպատակներուն վրայ , ու ասոր համար պատուէր ալ տրուած է ձեզի որ անդադար ջանք ընէք ամեն կերպով քաղցրութեամբ և մարդասիրութեամբ վարելու անոնց հետ :

Ուստի ձեր Վսեմութիւնը զիտցած ըլլայ որ առևտրական գործողութիւններուն համար խիստ հարկաւոր է զօրաւոր պաշտպանութիւն մը ընել վաճառականներուն և սեղանաւորներուն (ստուաքներուն) որոնք աս օրվան օրքս իրենց զրամագլխովը և պատուովը կը զիւրացնեն վաճառականութիւնը Տերութեան բոլոր քաղաքներուն մէջ . վասն որոյ կառավարութեան պարտքն է արդարութիւն և պաշտպանութիւն ընել անոնց ամեն գործերուն :

Վսեմն բանէն առաջ կառավարիչը պարտաւոր է որ հոգայ իր բուն հպատակներուն օգուտը , ու

հարկ եղած միջոցները բանեցնէ ժողովրդոց հարստութեանը համար , աւելի ջանք ընելով անոնց օգտին քան թէ բարեկամ տերութեանց հպատակներուն օգուտը :

Մէկ իշխան մը թէ որ բարի նախանձ ունենայ իր ժողովուրդը յաջողութեան մէջ պահելու , աւմենէն աւելի ան բանին ջանք կընէ սրտի մտօք . նմանապէս Վորին Վեհափառութիւնը կը կամի որ իր պաշտօնակալները մեծ փութով հոգ տանին վաճառականութեանը օգտին , և տերութեան հրապտակաց պաշտպանութիւն ընելով հարկ եղածին չափ զիւրացնեն անոնց առևտուրը արդարութեան կանոնին համեմատ որն որ Բստուածային օրէնքով յանձնրված է կառավարիչներուն 'ի գործ զնելու :

Մինչև հիմայ քանի մը պատճառներ արգելք է դրան կառավարութեանը որ աս բանին վրայ հոգ տանի . բայց Վեհափառ Վրքան իր սովորական վեհաճանութեանէն շարժեալ բաղձալով որ իր ժողովուրդը բարեկացութիւն և յաջողութիւն վայելէ , կամեցաւ որ հարկ եղած Տրամանները տրուէ Տերութեան բոլոր կառավարիչներուն , որ աս բանին վրայ մասնաւոր ինտիք մը ունենան . վասն որոյ աս Տրամանները խրկուեցան ամեն տեղ :

Վերջապէս ձեր Վսեմութիւնը պարտի ձեռնտու ըլլալ Վարձրագոյն Վրքանը հպատակաց առևտրական գործողութեանցը . աղաւտութիւն և պաշտպանութիւն շնորհելով անոնց ինչպէս որ բարեկամ տերութեանց հպատակներուն կըլլայ . ու անանկ հոգ

տանիլ անոնց սեփական բարեյաջողութեանը վրայ որ ամեն մարդ ազատ մնալով որ և իցէ հարստահարութեան , կատարելապէս հաւասար ըլլան մեր սրբազան օրինաց կանոնին համեմատ :

Վորին Վսե . Վահիւր պէյ մեծ մաքսապետը , մէկ տեղ ժողովեց եւրոպացի գլխաւոր վաճառականները , որպէս զի անոնց միաբանութեամբ խորհի ինչ որ պէտք է ընել մաքսէն ապրանք փոխցուելու արդիւլու համար : Կը յուսանք որ աս կերպով կը զաղարի ան գեշ սովորութիւնը որն որ մեծ վնաս կուտայ Վարձրագոյն Վրքանը և վաճառականաց օգտին :

— Սիւրբէ էմինին որ ամեն տարի Վորին Վեհափառութեան ընծաները Վեքքէ կը տանի , կիրակի օրը Իւսթիւտուր անցաւ , և երեկ մեկնեցաւ հոնկէց իր տեղը երթալու :

— Կըսել թէ Վ . Պուլթէնիք որ իր տերութեանը կողմէն Վեղրպուրկ կանչրված էր , վերստին ընդունելու է Կոստանդնուպոլսոյ Վուսոց դեսպանութեան պաշտօնը , որն որ մեծ խոհեմութեամբ վարեց շատ ժամանակէ 'ի վեր :

— Վ . Վսե . Վ . կոմսը փոնթուայի գաղղխացոց դեսպանը երթալու հրամանը ընդունեց իր տերութեանէն . բայց կերակայ թէ նոյնքի ամսուն մեկնի պիտի աս քաղաքէն :

— Կնգրիական շոգինաւը Վըրոն կոչված ան

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆԻ

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ՊԵՏՄՈՒԹԻՒՆ :

Վրքան կամ Երջանկութիւն : (շարունակութիւն և վերջ :)

Սեծ նեղութիւն կրեցի անհամար ճամբորդութիւններ ընելով , ու բնաւ բան մը չի շահեցայ այլ ամեն տեղ իմացայ և տեսայ մարդոց միօրինակ շարութիւնները ու անոնց կերպ կերպ յիմարական ձևերը : Օղուեցայ անախորժ բերկրութիւններէն որոնք վայրկեան մը ևս կատարեալ ուրախութիւն չի տրուին ինծի , այլ հակառակը ինչչան գերեզմանին դուռը հասուցին զիս : Ունայն փառասիրութեան մը ետևէ ինչալով ' ծանր գործքերու մէջ ինքզինքս նեղեցի , բայց վերջը փոխանակ վարձք մը ընդունելու , յայտնի տեսայ խղճուելու աղետալի շուտապէս : Վերաւորութեամբ խաբեցայ ինքնահաճոյ կնիկէ մը որ երեսանց սեր ցուցունելով իմ վրաս սյնքան շողքորթեց զիս և գրգռեց իմ սիրտս քաղցր յոյսերով , որ հիմայ ասդին անդին ժուռ կուգամ , և ուր երթալու չի գիտ

նալով ինքզինքէս ալ տաղտկացած եմ : Ո՛հ , ո՛րքան լաւ կը լար թէ որ մնայի ան դաշտերուն մէջ ուր ծնած եմ և պարզմտութեամբ ապրէի : Կերակուրը որ հոն կուտէի անարուեստ էր , բայց միշտ անբարձհամ կը թուէր ինծի : Զանգերձներս թէպէտ շատ հասարակ էին , բայց ի՞նչպէս լաւ կը պահպանէին զիս եղանակներուն անբարեխառնութենէն , քան թէ այն հանգերձները որ չինել տրուէ նորաձեւութեան փոփոխական բաղձանքով : Վըքատիկ էր խրճիթս , բայց ո՛րչափ հանդարտութիւն կը վայելէի հոն , և ո՛րքան քաղցր էր իմ քունս որ առանց անհասնգստութիւն մը զգալու երկար կը ննջէի : Տորեկը կը պարապէի ոչխարներս պահպանելու կամ հողագործութիւն ընելու , բայց նախամեծար սեպւելու արժանի էր այն զբաղմունքը քան դատարկ մնալը որն որ անբաժանելի ընկեր ըլլալով ձանձրութեան , շատ անգամ անտանելի նեղութիւններով շարժրկեց զիս : Վա՛ր , շատ իրաւունք ունի ան պատուական ձերը . Բստուածոյ կողմանէ պատահեցաւ ինծի որ ուղղէ իմ ծուռ ընթացքս . անոր ձայնը բարերար Բստուածոյ ձայնն է որ կը կանչէ զիս դէպի շիտակ ճամբան ուսկից որ ես մոլորեցայ . ուս

տի պէտք է որ աս անոր հետևիմ ու ամենին չի բաժնուիմ անկէց :

Ի՞նչը նշյն գիշերը ասանկ մտմտութեանով անցուց . առաւօտուն կանուխ արշալոյսը ծագելուն պէս բարի ծերունիին քովը գնաց և աղաչեց անոր ընդունիլ զինքը իր քովը որ այնուհետև անոր հետ վայելէ այն երջանկութիւնը որն որ մինչև անատենը ամեն տեղ կը փնտրուէր բայց ամենեին չէր կրնար ձեռք բերել : Վըմծիծաղ ըլլալով ձերը ուրախ եմ ըսաւ , որ այսօր մեր պարզ ու անմեղ կեանքը երեկվընէ աւելի նրջանիկ կերակայ քեզի . բայց այս կեանքը քեզի յարմար չէ , և երջանկութիւնը ո՛չ միայն դաշտերու մէջ կը բնակի , այլ թէ որ ուզես կրնաս գտնալ զայն նաև աղմկալից քաղաքներու և հարստութեան մէջ , բաւական է որ միշտ սիրտդ հանդարտ պահես , գոհ ըլլաս ունեցած բարիքներուդ վրայ , ու ասանձ մը դնես սուլորդսնկութիւններուն որ անյոգ բնութիւն ունին . նաև դատարկութենէն հետև կենալով ' համեստ գործի մը պարսպիս . ասկէց աւելի բան չի պահանջէր երջանկութիւնը :

Վզէկ գիտեմ , ըսաւ Վրքան , որ քու բարի խորատներդ

Օգոստոսի թագուհին օտար տէր էթիւններէն հաճոյական լուրեր կընդունի միշտ օրոնք կը ցանկան բարեկամութիւնը հաստատ պահել իրեն հետ :

Հաճութեամբ սրտի կը ծանուցանէ ձեզ , թէ կատարելապէս ՚ի գործ զըրեցաւ 1840 յուլիս 3 ի դաշնագրութիւնը որ բրաժիլի թագաւորին , Վատրիայուց , Ռուսաց ու (սմանեան) ներկայեցողներուն հետ : Աւրախութեամբ կը մտադրեն թէ Վաղարշապատ տէրութեան՝ դաշնակից տէրութեանց հետ ունեցած վէճը բոլորովին դադարեցաւ , ու դաշնագրութիւնը ՚ի գործ զըրեցաւ :

Ն . Վ . կը յուսայ վստահութեամբ որ զլիստոս տէրութեանց միաբանութիւնը բոլոր գործառնութեանց համար , որոնք Վաղարշապատի կը վերաբերին , հաստատուն պատճառ մը կըլլայ մշտնջենաւոր խաղաղութեան :

Կը ծանուցանէ նաև թէ Պարսից զօրքերը Վաղարշապատ պարպելէն ետքը , Ն . Վ . հրամայեց իր զեպանին Պարսկաստանու որ Վահրամ դաւնայ :

Բայց կը ցաւի որ Չինաստանի մէջ գտնուող լիւկատար իշխանութիւն ունեցող անգղիացիներուն չնայ կառավարութեան հետ սկսած դաշնակցութիւնը հաճելի վախճան մը չունեցան . ստոր համար հարկ եղաւ որ Չինաստան գտնուող անգղիական նաւերն ալ աւելի առաջ երթան : Բայց Ն . Վ . կհաստատութիւնը գեա հաստատուն յոյս ունի թէ չինացւոց կայսրը պիտի ընդունի լիւկատար իշխանութիւն ունեցողներուն առաջարկած իրաւացի խնդիրը :

Ն . Վ . երջանիկ կը համարի զինքը իմացընելով ձեզի որ Վաղարշապատի ու Գործնական մէջ եղած վէճը 1830 ին դաշնաց գործադրութեանը վրայով , ու Վաղարշապատի գետին մէջ նաւարկութիւնը կանոնադրելու համար , Ն . Վ . կհաստատութեան միջնորդութիւնով սիրով կարգի զըրեցան , սա երկու տէրութեանց պատիւն ալ պահելով :

Վանատայի բրաժիլ պարտքը հասարակութեան օգտին համար , մեծ արգելք մը կըլլայ միացեալ դաւաճաններուն բարեկամութեանը : Ն . Վ . իշխանութիւն տրվաւ ընդհանուր կառավարիչին որ սա բանը ծանուցանէ Վանատայի ժողովոյն . ու կը պատկերէ որ ձեզ յանձնըին վկայական թուղթերը , յուսալով որ սրտանց հոգ կը տանիք այն նիւթերուն վրայ որ խիստ շահաւոր է Վանատայի յաջողութեանը ու Վաղարշապատի զօրութեանը :

Պարոններ հասարակաց խորհրդարանին :

Վիտիք ստուգել թէ Ն . Վ . կհաստատութիւնը մեծ համարում ու վստահութիւն ունի ձեր անկեղծութեանը ու նախանձաւորութեանը վրայ , որով ջանք կընէք հասարակութեան հարկաւոր դրամագրելու ձեռք բերել . նմանապէս վերջի Վաղարշապատի շնորհամ չգումարներուն գործառնութեանը համար :

Միջոցներ և Պարոններ :

Ն . Վ . յատկապէս պտտուիլից մեզ յայտնել ձեզի որ Վանատայի , Չինաստանի ու Միջերկրական ծովու մէջ պատահած անցքերուն համար չափէ զուրս ծախքերը և բաւական զօրք պահելու հարկաւորութիւնը որ ունինք պահպանելու համար մեր ընդարձակ երկիրները , կը ստիպեն մեզ որ խորհրդէ թէ ինչ միջոց պէտք է արգեօք ՚ի գործ զը-

նել , տէրութեան եկամուտները կըլեցնելու համար :

Ն . Վ . կը ցանկայ որ սա բանը անանկ կերպով մը ՚ի գործ զըրի որ՝ բնաւ ծանրութիւն չըլլայ իր ժողովուրդին . նաև աղէկ խորհելէն ետքը որ զուրկ կարող ըլլաք սա պարագաներուն մէջ հոգ տանիլ այն տուրքերուն վրայով որ օտար երկիրներէն եկած վաճառքներուն վրայ զըրված են : Վրնեցեք ուրեմն զուրկ յիշեալ տուրքերուն մէջ քանին բիչ են կամ թէ չափէ զուրս ըլլալով՝ առուուրներուն վրէժնա կը հասցունեն :

Վանատայ քննեցեք թէ չըլլայ որ պաշտպանութիւնը՝ որու վրայ ուրիշ իրաւունքներ ալ հիմնեալ են , վնասակար կերպով տարածւած ըլլայ հասարակաց տուրքերուն ու երկրին օգտին վրայ :

Ն . Վ . կը կամի որ քննեք ցորենի առուուրին համար հաստատուած օրէնքը . զուրկ պիտի որոշէք թէ այն օրէնքները ծանրութիւն տրվող են հարկաւոր պաշտպանները հոգալու , ու արգելք կըլլան արգեօք սա առուուրին . . . :

Ն . Վ . շատ կը ցաւի որ իր հպատակներէն բազմաթիւ անձինք հիմախու հիմայ գործ մը չի գրուանալով պարսպ ժուռ կուգան . ուստի իր սրտին մեծ բաղձանքը սա է որ՝ ձեր որոշմունքները խոհեմութեամբ ըլլան , ու միշտ բարեխաղաղութեան մէջ պահեն իր սիրելի ժողովուրդը :

ԵԳԻՊՏՈՍ

Վեքսանդրիա , 25 օգոստոս : Ն . Վ . Վահրամիտ Վիլի փաշան իր որդւոյն Սախտ սէյիկն կատանդնու պոլիսէն դաւնալուն կը սպասէ , ու կը պատրաստը վի կայրոս երթալու . արգէն իր մեծ ժողովը՝ որու նախագահ է Էրիթ փաշան նոյն մայրաքաղաքը գացած է :

Եփրատ գետին մէջ նաւարկութիւն ընողները՝ վերստին ձախարդ զեպուածներու պատահեցան : Երկու շոգեմակերը՝ որոնք միշտ նոյն գետին մէջ կը բանին , մօտեքս աւազի վրայ նստեցան նաւատիքները ստիպվեցան որ զուրս հանեն իրենց պաշտպանը ու գետեզերքը փոքրիկ բանակ մը կազմելով՝ հոն բնակին որպէս զի կարող ըլլան զերենք պաշտպանել թէ որ արաբացի զոգերը վրանին յարձակվելու ըլլան :

Սօտ օրերս խել մը խառվասէր մարդիք չորս բարոյ շէյխի մը հետ մէկ ըլլալով փաշային պալատը գացին . իբր թէ ազատութիւն խնդրելու համար բանտը զըրած տաճկի մը որ իր կնիկը սպաննած էր : Բայց քաջախիտ փաշան իր խոհեմութեամբ աղէկ հասկըցաւ որ ասոնց միտքը ազմուկ հանել է . ուստի բռնել տրվաւ խեղճ շէյխը ու արքայ խրկեց . նմանապէս քանի մը հոգի ևս սա խառվայոյզ մարդկանց զխաւորներէն իրենց արժանաւոր պատիժը ընդունեցին :

Վեքսանդրիայի անգղիացի վաճառականներուն գըրած նամակը Վորին Բարձրութեան Վահրամիտ Վիլի փաշային :

Վեքսանդրիայի մէջ բնակող անգղիացի վաճառականները մեծապէս ուրախացան իրենց զրօշակը վերստին հաստատուելուն ու բարեկամութիւնը

նր նորոգվելուն համար Սեծ Բրիտանիոյ և ձեր Բարձրութեանը մէջ :

Իրենց հիւպատոսը դաւնալուն վրայով կը փութան որ ձեր Բարձրութեանը ցըրուցած պաշտպանութեանը համար իրենց երախտագրութիւնը չընորհակալութեամբ յայտնեն . վասն զի խառվութեան ատենը ձեր պաշտպանութեամբը ամենեւին նեղութիւն մը չի կրելով հանգստութիւն վայելեցին :

Սատի իրենք ալ Չինացին որ բարեկարգ և անկեղծ ընթացքով մը արժանի ըլլան ձեր Բարձրութեան պաշտպանութեանը :

Չինաց ջերմեւանդ սրտիւ կը բարեմաղթեն որ բարեբաստիկ ըլլայ ձեր Բարձրութեանը և ձեր վաւակները . նաև բարօրութիւն վայելէ ան ժողովուրդը՝ որ Վատուած ձեր խնամքին յանձնած է . և կը յուսան որ ասկէ ետեւ բնաւ քակվելու չէ բարեկամութիւնը՝ որն որ ձեր Բարձրութեանը ունեցաւ Վեքսանցւոյ տէրութեան հետ :

Table with 3 columns and 3 rows of names and initials.

ՎԱՍՈՐԵՍՏԱՆ

Պէրութ , 17 օգոստոս . Վարդապետ կատարեալ հանդարտութիւն կը վայելէ : Վանի մը օր կընէ որ իր բանանու իշխանը հոս եկաւ երկու փաշայով , սա երկուքն անձինքը երկուք խորհուրդ ըրին աստիճանաւոր շէյխերուն հետ , և կը հաստատեն թէ խօսեր են տարեկան հարկի կարևոր խնդիրին վրայօք՝ որն որ որոշեցաւ թէ լուսնաբնակները վճարեն 1750,000 դահիկան . սա որոշմունքը շատ հաճելի եղաւ անոնց մանաւանդ պատերազմի աղէտքները ասանկ ըլլալ կը պահանջէին : Վսկէց ՚ի գտտ վաճառականները շատ գոհ են ան զլուրութեանը համար՝ որ շնորհեցաւ իրենց թէ որքան մետաքս զուրս ելլայ , անոր մաքսը նոյն սպրանքէն հասոցանելու են :

Թայտ փաշան Երուսաղէմի կառավարիչը անցած ամսու 29 ին հոպպէ (Վաֆայ) հասաւ տաճկի Փռէկաթով մը՝ որն որ քիչ ժամանակէն մեկնեցաւ , սա պաշտօնատարը ցամաքը ելլալէն ետքը : Ս . Պանտիէրա ծովակալը ութ օր է որ հոս եկաւ , որու շատ պատիւ եղաւ Վաղարշապատի հրկեղութեան ատենը ցըրուցած մարդասիրութեանը , և օգնութիւն հասնելուն համար :

Իրեք հատ Վեքսանցւոյ պատերազմի մեծ նաւեր շիւնիի առջեւ եկան . և նոյն տեղը կեցան ուր որ անցած տարի անգղիացի և տաճկի զօրքերը ցամաք ելան :

Վեքսանցւոյ ձեռագործները (մանիֆաթուրան) օրէ օր շատնալու վրայ է քաղաքիս մէջը . իրեք ամսը ան մէջ հինգ նաւ եկաւ լեցուն ապրանքով և Վարդապետի բոլոր կողմերը տարածվեցաւ :

Վանատայի վերջին լուրերը կը ծանուցանեն թէ շատ հանդարտ է քաղաքը . առուուրը բիչ մը հոգի առաւ Վաղարատու նոր կարաւանը հասնելուն պատճառով :

Վատրիական Փռէկաթը Վէնէնէ՛ կոչւած՝ որու կը հրամայէ Ս . Պանտիէրա ծովակալուր . սա օրերս ձամբոյ ելաւ Վքեա երթալու . բայց երեկ ա-

աւազան աւազին վրայ նստեր է Պէրուլի և Սայտայի մէջ տեղը, ու բոլոր թնդանթները ծովը նետեր են նաւը ազատելու համար: Տակաւին մանրամասն աբար չենք գիտեր այս դիպուածը:

Անգղիացւոց պատերազմական նաւը Վաւալիճ անուն և Վէնիքս շոգենաւը, նաև Վրէտը կոչված գաղղիական Ֆուէկաթը ճամբայ ելան որ երթան օգնեն ծովակալին նաւուն:

ԱՌՆԻՏՐԱԿԱՆ ԱՌԻՐԵՐ

ԱՆԳՂԻԱ

1 իւլիոս, 8 օգոստոս:

Բամպակ: Բաւական աւազանը եղաւ սա շաբաթ. Միացեալ Նահանգաց միջակ տեսակ բամպակներուն գինը բարձրացաւ քիչ մը. բայց լաւ ապրանքին փոփոխութիւն չեղաւ: Մէնչէստերի բամպակեղէն ձեռագործները թուրութեան մէջ են, թէ որ յաջողակ շարժումը մը չընդունին, անշուշտ բամպակներուն գիները թէ և չիջնան, չեն ալ բարձրնար: Ըստ շաբաթ 32,470 պալեա դանադան տեսակ բամպակ ծախվեցաւ, ու 11,048 պալեա դուրսերէն եկաւ, այսինքն Վաւալիքայէն, շինտէն ու Լազիպոստէն: շինակ քաղաքիս մէջը եղածը ամպակները ընդ ամէնը 622,800 պալեա է. իսկ անցած տարի սա տոնէնը միայն 490,470 պալեա կար:

ԱՌՆՏՐԱ

8 օգոստոս:

Շաբար: Գեղնագոյնը շատ կուզվի ու լաւ գիներով կը վաճառվի. 7156 տոպրակ շաբար աճուրդը (մէզաթը) հանեցին. որոնցմէ կէսը ծախվեցաւ. այսինքն լաւ ճերմակը՝ 68-68½ շէլին. լաւ գեղնագոյնը՝ 63-66 շէլին. միջակը՝ 58-62. վարնոցը՝ 54 շէլին:

Խաչվէ: Լաւ տեսակը կուզվի ու գիները հաստատ կը մնան. Սէյլանի ապրանքը մէկ շէլին աւելի գինով վաճառվեցաւ: Բաւալը 970 տոպրակ խաչվէ միջակ տեսակ վաճառվեցաւ 76-77½ շէլին հընտրեթուրով. նմանապէս 240 տոպրակ Սէն-Տոմէնկոյի խաչվէ հրապարակաւ ծախու առնովեցաւ 40 շէլին, բայց տեսակը խառնած էր այսինքն միջակ ու վարնոց ապրանք:

Շարպ: (Ինչեղը) Ռուսիայի գեղին ճարպը շատ կուզվի ու նաեւ ելլալուն պէս 49½-49¾ շէլին կը ծախվի. բայց ապրանքը չի հասած՝ տարիին վերջի ամիսները աւանդելու պայմանաւ 49 շէլին է:

ԳՆԱԳՂԻԱ

Մարտիս, 16 օգոստոս:

Բամպակ: Թէպէտե Բմբրիգայէն ու Բնգղիայէն աւազ լուրերնիս լաւ էին. բայց և այնպէս շատ վաճառականներ արտորացին վաճառելու. 440 պալեա Միացեալ Նահանգաց բամպակներէն ծախվեցաւ 73-92½ Ֆուանք ըստ տեսակին. 80 պալեա Դիւմէլ՝ 100 Ֆուանքի. 130 պալեա Պաշիա՝ 98 Ֆուանքի. 12. Սոպուճա՝ 79½. 20 Ֆասոն Սոպուճա 70½. և 100 պալեա Վրբաղաճ՝ 72½ Ֆուանք:

1839 օգոստոս տեսակ մէջ ամեն տեսակ բամպակներէն միայն 22,169 պալեա կար Մարտիիայի մէջ. 1840. նոյն ամսական մէջ 16,416 պալեա կար ու սա տարի ներկայ ամսական մէջ 39,565 պալեա բամպակ կայ քաղաքիս մէջը:

Մետաքս: Ըստ շաբաթվան եղած գործունէութիւնները խիստ քիչ էին. միայն 26 պալեա Ղուրեստանի մետաքս վաճառվեցաւ 12-13 Ֆուանք կէս քիլոկրամը ըստ տեսակին. 6 պալեա մէշտուտ երկան խալլա 18 Ֆուանք ըստ թուրով, ու քանի մը աննշան ուրիշ ծախքեր եղան: Կը յուսացվի թէ երեկվան հասած 200 պալեա մետաքսը երեւելի գործաւորութեան մը պատճառ պիտի ըլլայ. թէպէտե ներսի քաղաքներէն աւազ լուրերնիս լաւ չեն սա ապրանքին վրայօք:

Գործատուներու վերաբերեալ ձէթ: Ըստ շաբաթվան աւջի օրերը 150 Ֆուանք էր գինը երթուրիթրան. բայց հիմակ 149½ իջաւ. թէպէտե քիչ ապրանք կուզայ դուրսերէն, բայց նոր հունձին շատութեանը նայելով ամեն տեղ, գործատուներ տէրերը միայն հարկաւոր եղածը ծախու կանեն, սպասելով որ ալ աւելի գիները իջնան:

ԻՆՎԵՍՏ

10 օգոստոս:

Քաղաքիս աւազանի վիճակը սկստաւ լաւանալ քիչ մը. բայց տակաւին հաւատարմութիւնը աղէկ մը չի հաստատվեցաւ, ու դրամը միշտ հազուադիւր է:

Շաբար: Բաւական աւազանը եղաւ. Պրէզիլիայի ապրանքը 13-15 Ֆիօրին ծախվեցաւ խանթարը. ճերմակը՝ 20½-22½. Թխպաղոյնը շալանայի 19-19½. գեղնագոյնը՝ 13:

Խաչվէ: Ռիօյի տեսակը՝ 19-25 Ֆիօրին խանթարը ըստ տեսակին. շատ ապրանք չի կայ:

Բուրդ: Չուզվիր. ճերմակը՝ 35-36. սևը՝ 21-22:

Մետաքս: Թուրէ. Պրուսայինը՝ 7½-8 Ֆիօրին Ֆունթը. Մէշտուտը՝ 9-10. Պարիսիայի թուրինը՝ 6-6½:

Աֆիօն: Թէպէտե շատ ապրանք չի կայ, բայց 5-5½ դիւրավաճառ չէ:

Տորոն (քէօք պոյա): Թուրէ և Իզմիրու ապրանքը 24½-26. ուրիշ տեղերունը՝ 23 Ֆիօրին:

ՉՄԻՌՆԻԱ

5 Մեպտեմբեր:

Մեր վերջի թիւէն ետքը երեւելի փոփոխութիւն չեղաւ աւազաններին վրայօք. անոր համար այս անգամ շատ ծանօթութիւններ չունինք տալու:

Բամպակ: Խիստ քիչ ապրանք կայ, բայց և այնպէս գիները գրեթէ մի և նոյն վիճակի մէջ կը պընընին. սա օրվան արժողութիւնը 230-245 դուրուշ խանթարը ըստ տեսակին:

Բուրդ: Վրէ մը կուզել, որովհետեւ Բմբրիգայի համար աւանդ պակաս չէ. ապրանքին մաքրութեանը ու տեսակին նայելով, 180 դուրուշէն մինչև 225 դուրուշի կը ծախվի խանթարը:

Մետաքս: Պրուսայինը միշտ անշարժութեան

մէջ է. ու թէպէտ և ապրանք ունեցողները կը դիմանան պակաս գինով չի վաճառելու, բայց նոր ծախք մը չեղաւ մինչև այսօր:

Տորոն (քէօք պոյա): Երեւոյնքը գէշ չէ. մէկ մաս Պարիսը ապրանք 237 դուրուշի խանթարը ծախվեր է. բայց դուրսերը առնուած գիներուն նայելով, պէտք է որ հոս ալ աւելի բարձրնայ:

Չամիչ: Թիւրքի սև չամիչը որ անյած շաբաթ 19-20 դուրուշ գրեթէ էինք խանթարը. հիմակ 22-23 դուրուշի կը ծախվի. կարմիրը Իզմիրու՝ 45-48 դուրուշ. Չէմիչինը՝ 52 դուրուշ ու Սուլանը՝ 53 դուրուշ գին կտրեր են:

Թուղ: Մինչև հիմակ 3760 բեռ չոր թուղ եկաւ երեկվան ծախսը 115-80-70 և 65 դուրուշ եղաւ խանթարը:

ՆՈՐԱՏԻՊ ՄԱՏԵԱՆ

ԲՐԵՈՅԵԿԵՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԵՆԵՐ. Ի պէտք մանկանց, այլևայլ գրքերէ թարգմանած և բարոյական խրատներ կ'իջեցուցած աշխարհարատ լեզուա. տպվեցաւ Ի Պօլիս Լրատական տպարանը Բուստանական Բնկերութեան ծախքովը 1841. 8 ծաք. մէկ հատոր թղթակազմ. գին 6 դուրուշ 20 փարոյ:

Պօլիս ամա ալթըն Շէպէլ տքտար խանը Բէշտըմալճեան յարգի Վերդ աղային գրատունը:

Իզմիր՝ Լըշալըս Լրարատեանին գրատունը:

ԱՐՇԱՆՈՅՍ ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ. Ըստ օրագիրը շարաթը անգամ մը կը տըպվի:

Տարեկան ստորագրութեան գինը՝ 120 դուրուշ է, կանխիկ. ուր ուղէ կրնայ ստորագրվի:

Իզմիր՝ օրագրութեան տպարանը: Պօլիս՝ Վէզիր խանը Իզմիրի Սաւալանեան Գաւթի աղային գրատունը:

Պուրոս՝ Վապարճեան Մատթէոս ու Վրիգոր աղայից մաղաղան:

Եւքեքանգրիտ՝ Եղաղանեան Վարապետ աղային մաղաղան:

Յոպպէ (Լաֆա) մեծապատիւ Սուրատ Եղային գրատունը:

Թիւրքի Երեւան Վրիգոր աղային գրատունը: Լըզրու՝ Յակոբճանեան աղայ Սարգսին մաղաղան:

Լին՝ Վարիկեանց Յարութիւն աղային մաղաղան: Տիարպէքի՝ Պարոն Գամիսնոսին մաղաղան:

Լաշ՝ Պըշքըլեան աղայ կըբարց մաղաղան: Պարտատ՝ Բնգղիոյ առաջին թարգման աղայ Խոսէկին տունը:

Գարեթ՝ Լիւնեան Վաղարեանց Յակոբ աղային վաճառատունը:

Պոմպա՝ յարգի պարոնաց Եղանուր որդւոց և ընկերաց վաճառատունը:

Մի որ ուղէ կրնայ մասնաւոր բան մը տպել տալ Երշալըս Լրարատեանին մէջ՝ 40 փարոյ հատուցանելով ամեն մէկ տողին համար. թէ որ տըպվելու բանը արժանաւոր համարի օրագրութեան վերատեսուչը:

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՍՏԵՓԵՆԵՆՈՒՄ ՊԵՊՕՆԵՆ: